

TNO innovation
for life

Wanneer je als professional zelf
ervaring hebt met huiselijk
geweld of kindermishandeling

Ilona Wildeman (TNO)
Cora Bartelink (HHS)

1

- Welkom, kennismaking
- Over het project *Wanneer je als professional ...* en eerste bevindingen
- Jullie mening

2

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Over het project

Professionals die werken met gezinnen waar huiselijk geweld of kindermishandeling speelt/speelde, kunnen zelf vergelijkbare ervaringen hebben.

Vraagstellingen:

- Hoe beïnvloeden deze persoonlijke ervaringen van professionals het werken met cliënten?
- Hoe beoordelen professionals of collega's, inhoudelijke experts en (ex-)cliënten de wenselijkheid dat professionals ervaringskennis gericht benutten in hun werk?
- Hoe kunnen professionals – indien wenselijk – ervaringskennis zinvol benutten in het werk met cliënten, en wat is daarvoor nodig?
- Hoe kunnen professionals zonder deze persoonlijke ervaringen – indien wenselijk – deze ervaringskennis leren en benutten, en wat is daarvoor nodig?
- Hoe kunnen professionals met persoonlijke huiselijk geweld ervaringen, de eventuele belemmeringen die zij daardoor in hun werk ondervinden, ondervangen?

Afbakeningen: partnergeweld & kindermishandeling; professionals in het domein zorg & welzijn; slachtoffers (primair)

3

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

- ZonMw project Programma *Geweld hoort nergens thuis*
- Looptijd: 15 december 2020 tot juli 2022 (18 maanden)
- Projectgroep: HHS (Cora en Rosita) & TNO (Remy, Ilona, Fieke) binnen de AWP-Jeugd SAMEN
- Expert- /adviesgroep

4

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Onderzoekopzet

- Conceptualisering en literatuurstudie
- Quicksan (vragenlijst)
- Veldwerk: interviews en focusgroepen met:
 - Professionals, wel en niet ervaringsdeskundig
 - Aankomende professionals, wel en niet ervaringsdeskundig
 - Cliënten (en cliëntenraden)
 - Leidinggevend/management/vertrouwenspersonen (ivm organisatie aspect)
- Expertbijeenkomst
- Handreiking/aanbevelingen

5

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Literatuurstudie

- Onderzoeksvragen:
 - Over welke specifieke kennis en vaardigheden beschikken ervaringsdeskundigen / professionals die persoonlijke ervaringen met huiselijk geweld hebben?
 - Welke invloed hebben deze kennis en vaardigheden op het functioneren van professionals en op hun cliënten?
- Systematische search in Scopus, Pubmed
- PICO:
 - Population/problem: ervaringsdeskundige professionals / ervaringsdeskundigen huiselijk geweld / ervaringsdeskundigen GGZ/social work
 - Intervention/exposure: kennis en vaardigheden
 - Comparison: professionals zonder ervaringsdeskundigheid
 - Outcome: impact voor professionals en hun cliënten

6

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

- Weinig onderzoek
- Vooral kwalitatief onderzoek
- Vooral onderzoek naar partnergeweld/huiselijk geweld en naar GGZ/verslavingszorg
- Vooral onderzoek naar ervaringsdeskundigheid, niet naar ervaringsdeskundige professionals

7

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Quickscan vragenlijst

Doel

- Snel zicht te krijgen op de mate waarin ervaringsdeskundigheid onder (aankomende) professionals aanwezig is.
- Hoe dit doorwerkt in hun werk of stage.
- Hoe zij hiermee omgaan in werk of stage.
- Werving voor interview

Doelgroep

- Studenten (voltijd en deeltijd)
 - Haagse Hogeschool, Universiteit Leiden, Inholland, Hogeschool Leiden, Hogeschool Rotterdam
- Professionals
 - Organisaties verbonden aan Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden (KJH)
 - Organisaties verbonden aan Academische Werkplaats SAMEN
 - Organisaties buiten KJH en AWP SAMEN
 - Beroepsverenigingen
 - Sociale media

8

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Kenmerken

- 15/22 vragen
- Combinatie van vragen met enkele-, meerdere keuzemogelijkheden en schaalvragen. Allen met de mogelijkheid om de keuzes toe te lichten, waarvan een aantal vereist zijn.
- Bestaat uit vragen voor zowel ervaringsdeskundigen als niet-ervaringsdeskundigen.
- De zichtbaarheid van de vragen is afhankelijk van de antwoorden.

9

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Voorlopige resultaten

Professionals

- 55 respondenten
- 28 respondenten willen deelnemen aan een interview; 5 zonder ervaringskennis hebben

Studenten

- 68 respondenten
- 26 respondenten willen deelnemen aan een interview; 2 zonder ervaringskennis hebben
- Waar studeren de meeste studenten?
 1. Haagse Hogeschool (30)
 2. Universiteit Leiden (16)
 3. Hogeschool Rotterdam (9)

10

Achtergrondgegevens (1)

Professionals

- Sector?
 1. Jeugdhulp (38)
 2. Veilig Thuis (12)
- Functie
 - pedagogische medewerker
 - maatschappelijke werker
 - orthopedagoog
 - manager/teamleider

Studenten

- Studietoestand?
 1. 35% zit in het 1e studiejaar
 2. 34% in het 4e studiejaar
- 73% voltijd; 27% deeltijd
- Stage sector:
 1. Jeugdhulp (19)
 2. Volwassen GGZ (9)
 3. Maatschappelijk werk (8)

11

Achtergrondgegevens (2)

Professionals

- 71% heeft met huiselijk geweld en/of kindermishandeling te maken (gehad)
- 54% kent collega's met ervaringskennis
- Uiteenlopende vormen: emotionele verwaarlozing, fysieke en emotionele mishandeling, KOPP en partnergeweld

Studenten

- 53% heeft met huiselijk geweld en/of kindermishandeling te maken (gehad)
- 46% kent studiegenoten/collega's met ervaringskennis
- Uiteenlopende vormen: seksueel misbruik, emotionele mishandeling, fysieke mishandeling, partnergeweld, vechtscheiding

12

Delen van de ervaringskennis met onveilige thuissituatie

Professionals (n = 39)

- 74% deelt ervaring op werk (collega's (72%); cliënten (31%); leidinggevende (46%))
- 100% vindt het wenselijk dat ervaring wordt gedeeld
- 84% vindt dat professionals kunnen leren van collega's met ervaringskennis
- Terughoudendheid vanwege oordeel en stigma van collega's en cliënten
- Voorwaarden:** Moet functioneel zijn, de client moet wel altijd centraal blijven staan, heeling en bewustzijn is belangrijk

Studenten (n = 36)

- 69% deelt ervaring op werk of in opleiding (cliënten (1%); collega's (28%); docenten (28%); studiegenoot (54%); stagebegeleider (17%))
- 100% vindt het wenselijk dat studenten/ professionals hun ervaringen delen
- 72% leert over HG en KM binnen de opleiding
- 66,1% leert binnen de opleiding niet hoe om te gaan met eigen ervaringen in het werkveld
- 61,8% wordt binnen de opleiding niet aangemoedigd om deze ervaringen toe te passen in het werk
- Voorwaarden:** Zij moeten dit zelf willen, herkenning en erkenning, afhankelijk van de situatie en het doel, bijdraagt aan de hulpverlening

13

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Bijzondere kennis en vaardigheden van professionals met eigen ervaringen:

- Aansluiting vinden en contact leggen
- Begrip van de belevingswereld van cliënten
- Aandacht/oog voor nuances
- Deskundigheid van collega's bevorderen en bijdragen aan vernieuwing werkwijze rond onveilige thuissituatie
- Bijdragen op beleidsniveau

14

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

In het werk belemmerd door ervaringen?

<p>Professionals</p> <ul style="list-style-type: none"> Activeren van onverwerkte zaken (71%) Projectie (67%) Emotionele belasting (63%) 	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> Activeren van onverwerkte zaken (79%) Emotionele belasting (72%) Projectie (67%)
--	--

15

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Leren inzetten van eigen ervaringen

<p>Professionals</p> <ul style="list-style-type: none"> 29% past ervaringskennis toe en wil niks nieuws leren. 48% wil graag leren hoe zij ervaringskennis professioneel kunnen toepassen. 11% heeft hier geen behoefte aan. 	<p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> 19% hoeft niet binnen de opleiding te leren hoe zij ervaringskennis professioneel kunnen toepassen. 72% wil graag binnen de opleiding leren hoe zij ervaringskennis professioneel kunnen toepassen. 8% heeft hier geen behoefte aan.
--	--

16

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Randvoorwaarden voor werk en opleiding

<p>Professionals</p> <ul style="list-style-type: none"> Draagvlak voor inzetten van ervaringskennis (98%) Steun van collega's en leidinggevende (94%) Werken aan eigen herstelproces (91%) Overig: intervisie, supervisie en samenwerking 	<p>Studenten</p> <p>WERK</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van een veilig klimaat (97%) Hebben geleerd hoe ervaringskennis professioneel kan worden toegepast (91%) Steun van collega's en stagebegeleider (89%) <p>OPLEIDING</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van een veilig klimaat (97%) Steun van studiegenoten en docenten (89%) Werken aan eigen herstelproces (80%)
--	--

17

wanneer je als professional zelf ervaring hebt

Opleiding van aankomend professionals

- Literatuur, gastcolleges, trainingen en workshops
- Oefenen middels casuïstiek
- (Keuze)vak
- Train de trainer/gesprekken oefenen met acteurs
- Supervisie/intervisie en oefenen onder begeleiding (werkgroepen)
- Samenwerken met de opleiding Ervaringsdeskundigheid.

18

Stelling 1.

Professionals die zelf ervaring hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling kunnen beter niet werken met cliënten waar dit ook speelt/heeft gespeeld.

19

Stelling 2.

Beroepsopleidingen moeten meer en actief aandacht besteden aan de eigen ervaringen met huiselijk geweld of kindermishandeling van studenten.

20

Stelling 3.

Om je eigen ervaringen in te zetten in je werk als professional is een opleiding ervaringsdeskundigheid nodig.

21

Stelling 4.

Cliënten waarderen het wanneer een professional vanuit eigen ervaring spreekt.

22

Stelling 5.

Organisaties zouden professionals met ervaringsdeskundigheid moeten faciliteren om hun ervaringen in het werk te kunnen inzetten.

23

Bedankt voor uw aandacht!

Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met:

Cora Bartelink (c.bartelink@hhs.nl)

Ilona Wildeman (ilona.wildeman@tno.nl)

Remy Vink (remy.vink@tno.nl)

24